

Mūžu dzīvo, mūžu mācīes

Darbs preses laukā- *Fejetons*

"Avīzniecībā" sāku darboties jau no bērna kājas, kad man bija apmēram 10 gadi. Tolaik dzīvojām August-dorfas bēgļu nometnē Vācijā, Teitoburgas mežā, koka barakā Nr. 50. Turpat, gandrīz preti mūsu ģimenes istabai tika ierīkota trimdas Laikraksta *Nedēļas Apskats* redakcija. Tur apgrozījās liela daļa mūsu trimdas slavenie spalvas stūmēji. Redaktors vienbrīd bija dzejnieks Ēriks Raisters, palīgs Gunārs Grīnbergs, abi vēlāk turpināja *Zaikā*, ASV. Voldemārs Dulmanis izcejoja uz Austrāliju. Vilis Lesiņš dzīvoja tieši preti redakcijai. Kas gan var visus tos vārdus uzskaitīt, lai gan acu priekšā redzu viņus vēl šodien!

Mana māte redakcijā vadīja biroja darbus – sekretāres, kartotēkas uc. Ak, kas tā bija par laimi pabūt redakcijā un noklausīties gudro vīru asprātīgās runas un jokus! Ari tad jau mātei kādreiz palīdzēju ar sīkumiem, lai nemaisītos lieliem pa kājām. Taču visjaukākais, kad jauniespiestiestā, pēc svaigas drukas smaržojošā avize atgriezās no iespiešanas, laikam jau no Detmoldas, vēlu vakarā, mums bērniem jau guļot, mūs modināja iet talkā. Šodien vecāki par šādu varmācigu izdarību droši vien tiktu sodīti. Cik grūta pamošanās, cik ērti ierasties redakcijā pidzamā lai locītu avizes, līmētu "čaulīpas" un adreses. Nākamā ritā agri kāds to visu aizvedīs uz pastu. Čuguns krāsnīja kvēloja, tējas katls uz tās sīca. Jutos joti pieaugusi un svarīga – es taču strādāju redakcijā...

Ap to pašu laiku man bija stipri svarīgs uzdevums iznēsāt "pa adresēm" nometnē mūsu skautu/gaidu žurnālu *Klabatas*. Basām kājām, kurpes taupot skrēju pa sakarsušām smilšainām takām no barakas uz baraku. Bijā jāzina, kas dzīvo kur, kam pienākas šīs žurnālitis, rakstīts izbale jušā, gandrīz nesalasamā mašīnrakstā uz pēckara peļēko drupano papīru. Parole: "Klau, klau!" Labprāt šo darbu būtu veikusi guntīnas uniformā, bet diemžēl dienesta rīkojumi to nepieprasīja – skumjī manai dedzīgai gaidu kustības dvēselei i...

Pēc veselas mūžības iznācās ierasties uz dzīvi "Straumēnu" apkaimē un iesaistīties muižas priekos un bēdās. Ierosinājums izdot "Straumēnu Ziņotāju" likās kārdinošs. Sākumā "redakcijas" skaits bija pakupīs, bet daudziem radās citādi, svarīgāki tautas druvas vai ģimenes pienākumi un man, jaunpienācējai, kam nav nekā ko darīt atlīka vākt ziņas, rakstīt, zīmēt (tikai nekad dzejot!) ar dažādiem segvārdiem, lai izskatītos, ka esam liels pulks. Izmīstīgi intervēju "Straumēnu" iedzīvotājus, pat tikko muižā ieradušos Uldi Krievu, apm. gadu vecu, no vannas izķapušu, siltu un sārtu, Ādama tērpā. Bēdīgais stāvoklis sākās tad, kad Ziņotāju iespiežot biju pārkarsējusi divas "Straumēnu" kopētājmašīnas, un beidzās ar to, kad lepnais jaunais kopētājs lielā birojā sāka ne jauk i kūpēt un smirdēt. No ugunsgrēkiem man no laika gala ir bijušas lielas bailes, un atkāpos kā Napoeleons no degošās Maskavas.

Bet liela nelaimē nebija – rēķinu par "pažariem" man nepiesūtīja. Vēl paguvu beidzamā Ziņotāja numurā ievietot zīmējumu par *Brīvās Latvijas* un tās redaktora ierašanos "Straumēnos".

Drīz vien sāku lauzīties laikraksta korektores darbā. Datoriem un līdzīgiem papīra spļāvējiem pūķiem gāju apkārt ar lielu likumu. Nebija nekādas vēlēšanās ar tiem iepazīties

un darboties, tāpat kā nekad neesmu vēlējusies kājut par lokomotīves vadītāju. Bet tad nāca diena, kad mūsu spraunās Latvijas meltenes un brašle zēni vairi nevarēja mums braukt pa līgos un

man steigā nācās iepazīties ar dažadiem briesmōjiem – npielikos no lūkos – lai apm. divu nedēļu laikā pārņemtu šo darbu pie laikraksta, kaut ne gluži viena. Šis pārdzīvojums grūti aprakstāms – tas bija tikpat kā izslimot masalas, cūciņu un vēja bakas vienā reizē. Atliek tikai pateikt, ka tajā laikā stāpsti ātri nosirmoju – no tīrām bailēm par daudzām "knopēm", vadiem, zibsnīgām sarkanām gaismām. Neviens jau manam izmisumam neticēja – atskaitot manu mījo, pacietīgo "otro pusī" kuřš, kaut vai naktīs laikā, uzklausīja manu garumgaro datora mācību "špikeru" atskaiti, lai nākamā dienā darbā neiztaisītu kādu drausmīgu "fučeri". Avīzes materiāls uz Rīgu jānosūta laikā.

- Vai tu „mījā-ballā-dērgs-zeltā vari īdomāties, ka mūsu avīze tagad jēnāks Straumēnos? -
- Brīnumi gan, un trakķe kāds, ka mūsu redaktors ir IRS !! —
- Ks. ts? -
- IJ durvīm taču skaidri rakstīts: -
O'mierīgs! —

Tagad, pēc septiņiem "trekniem gadiem", kā teikts Bibelē, kad viss šķīta ritēt tikpat kā gludi, sākas jauns mācības posms. Turpinu pie avīzes – šoreiz runa iet par cīpariem, datumiem un rubrikām. Vai tāda mācība manai vecai galvai nav par vēlu? – Ak vai, bet lai! Ja izdosies, turpinājums sekos citugad...

Krika